

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Мукачівська міська рада
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»
Луцький національний технічний університет
Українська інженерно-педагогічна академія (м. Харків)
Хмельницький національний університет
Вроцлавський економічний університет (Польща)
Державна вища школа в Освенцімі (Польща)
Пряшівський університет в Пряшеві (Словаччина)
Університет Обуди, м. Будапешт (Угорщина)**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВОГО Й ОСВІТНЬОГО
ПРОСТОРУ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції**

ТОМ 1

**Мукачево
14-15 травня 2015 року**

**УДК [001+37]:339.92(4)
ББК 72**

Актуальні проблеми наукового й освітнього простору в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 14-15 травня 2015 р., Мукачево. Том 1 / Ред.кол. : Щербан Т.Д. (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во «Карпатська вежа», 2015. – 390 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми наукового й освітнього простору в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Розглядаються питання підвищення конкурентоспроможності кадрового потенціалу сфери туризму та гостинності, досліджуються теоретичні та практичні шляхи модернізації підготовки педагогічних кадрів в умовах інтеграції у світовий освітній простір, аналізуються актуальні питання науки, технологій і виробництва на шляху європейської інтеграції України.

Видання розраховане на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною діяльністю.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова), **Гоблик В.В.** – д.е.н., доцент, **Папп В.В.** – д.е.н., доцент, **Мілашовська О.М.** – д.е.н., професор, **Товканець Г.В.** – д.пед.н., доцент, **Проскура В.Ф.** – д.е.н., професор, **Кабачій В.М.** – к.фіз.-мат.н., доцент, **Корнієнко І.О.** – к.психол.н., доцент, **Кобаль В.І.** – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ЛЮДИНИ ТА ЇЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Нові пріоритети й цінності розвитку українського суспільства у контексті євроінтеграції зумовлюють зростання національної свідомості, підвищення вимог до культури мовлення та спілкування. З огляду на це, важливим є піднесення мовленнєвої культури суспільства, насамперед серед молоді, яка здобуває вищу освіту. Іван Огієнко вважав, що кожен студент вищої школи ("найкращій цвіт нації, найміцніший її ґрунт"), якого б фаху він не навчався, "мусить добре знати найперше свою соборну літературну(українську) мову й вимову" [2, с.15].

Проблема культури мовлення існує в усякій національній спільноті й буває предметом обговорення та пильної уваги всіх небайдужих людей до можливостей слова та престижу мови своєї нації. Різним аспектам проблеми культури українського мовлення присвячено мовознавчі та лінгводидактичні дослідження Н.Бабич, С.Єрмоленко, С.Караванський, К.Климова А.Коваль, Л.Мацько, М.Пентилюк, О.Пономарів, В.Радчук, О.Сербенська, Є.Чак та ін.

Попри значну увагу сучасних дослідників до питання *культури усного та писемного мовлення* не повністю залишається з'ясованим проблема удосконалення мовленнєвої культури сучасних студентів. На жаль, і досі спостерігаємо недбалість у вживанні українського слова, майбутні фахівці не вміють змістовно, правильно, послідовно і логічно сформулювати думку, дібрати влучні вислови, їх мовлення характеризується порушенням норм літературної мови, величезною кількістю лексичних кальок, росіянізмів, жаргонізмів, діалектною, сленговою лексикою, плеоназмом, тавтологією тощо.

Важливими складовими підготовки кваліфікованих спеціалістів є високий рівень мовленнєвої культури та комунікативної досконалості. Адже педагог, психолог, економіст, державний службовець чи інженер, який володіє необхідними професійними знаннями, але має низький рівень мовної компетентності, не здатний чітко висловити думку чи грамотно відтворити й передати отриману інформацію, не може стати справжнім конкурентом для тих, хто має належну якісну, ґрунтовну лінгвістичну підготовку, вправно володіє українською літературною мовою у своїй професійній діяльності.

Високий рівень мовленнєвої культури також є невід'ємною ознакою загальної культурної людини. Адже як слушно зауважує Т.Б.Гриценко, "якщо людина володіє культурою мовлення, то про неї кажуть, що це людина розвинутого інтелекту і високої загальної культури"[1,с.50]. Ще давньогрецький філософ Сократ вважав мову інтелектуальним портретом особистості, вчив пізнавати людину через мову – "Заговори, щоб я тебе побачив". Цей глибинний зміст повинен усвідомити кожний студент: мовленнєва культура є головним показником загальної культури людини та одним із чинників успішної професійної діяльності.

За М.Пентилюк, *культура мовлення* – це "дотримання літературних норм вимови, наголошення, слововживання, побудови словосполучень, речень, текстів; нормативність усної й писемної мови, що виражається в її правильності, точності, ясності, чистоті, логічності, доречності, виразності, а також у різноманітності граматичних конструкцій, багатстві словника, дотриманні орфографічних і пунктуаційних норм" [4, с.18].

Високий рівень культури мовлення означає досконале володіння нормами літературної мови у процесі спілкування, мовленнєву майстерність та дотримання правил мовленнєвого етикету.

Безперечно, основою культури мовлення є *правильність*, тобто дотримання норм української літературної мови, зокрема фонетичних (норми вимови звуків і звукосполучень), акцентуаційних (норми наголошення слів), лексичних(норми слововживання), морфологічних (правила творення граматичних форм слів), синтаксичних(норми узгодження, керування й зв'язку слів у словосполученні та реченні) стилістичні(норми відбору мовних засобів залежно від мети та ситуації мовлення),орфографічні та пунктуаційні норми (система правил написання слів та уживання розділових знаків). Проте мовлення повинно бути не тільки правильним(унормованим), але й змістовним, точним, логічним, доречним, чистим, багатим та виразним. Саме ці якісно сформовані комунікативні ознаки забезпечують мовленнєву майстерність майбутнього фахівця.

Слід зауважити,що в процесі підвищення мовленнєвої культури важливо також формувати високу мовну свідомість студентів. За П.Селігеєм, такі студенти досконало обізнані з мовними нормами й неухильно дотримуються їх; наділені опірністю до мовного безкультур'я та нігілізму; прагнуть до мовного самовдосконалення [3].

Евристичні бесіди, проблемні диспути, навчальні дискусії на професійні й суспільні теми, створення мовленнєвих ситуацій,редагування професійних та наукових текстів, проведення наукових конференцій, семінарів – це ті методи й форми навчання, які допоможуть сформувати якісні ознаки культури мовлення та високу мовну свідомість студентів.

Сьогодні досконале володіння державною мовою стає важливим компонентом професіограми фахівців різного профілю, адже мовленнєва діяльність є складовою професійної. Тому фахівець будь-якої галузі повинен бездоганно володіти українською мовою, нормами літературної мови, фаховою термінологією, знати обирати мовні засоби залежно від мети й ситуації мовлення, семантично точно,стилістично доречно добирати слово, логічно,змістовно та виразно висловлювати свої думки, тобто мати сформований високий рівень культури усного, писемного мовлення та ділового спілкування.

Література

1.Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення / Т.Б. Гриценко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 268 с.

2.Огієнко І. Наука про рідномовні обов'язки / І. Огієнко. – Л. : Фенікс; Відродження, 1995. – 46 с.